צרכי רבים

"חפצי שמים מותר לדבר בהם בשבת כגון חשבונות של מצווה, לפסוק צדקה ולפקח על עסקי רבים" (שולחן ערוך, הלכות שבת סימן שו)

יו"ל ע"י
פורום הקהילות
בית שמש
בהכוונת גדולי ישראל

להפצה ולתרומות:
הרב ז. גרוסמן 052-764-0365

לפניות: פקס: 1532-665-4494
mh7277005@gmail.com

גליון מס' 26

מי יזכה לדוֹבֵב את רשב"י

אולי זה נראה יותר מידי מוגזם...
אבל הוא בעצמו גילה לנו שכל אחד יכול לדובב אותו בכל יום ובכל מקום!

"אמר ריו"ח משום רבי שמעון בן יוחי: כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, **שפתותיו דובבות בקבר".** (יבמות צז)

גם בימינו עדיין מאירים דברי קדשו הבהירים של התנא האלוקי במגוון נושאים **אקטואליים**. וכשנזכה לדובב את שפתיו - רשב"י יכיר לנו טובה ויבקש מה' למלא צרכינו ומשאלותינו.

בעז"ה נביא כאן לקט שאלות מציות בימינו וכתשובה - את לשון קדשו של רשב"י.

"העיד רבי שמעון ואמר כל הקורא פסוק בזמנו מביא טובה לעולם שנאמר "וְדָבָר בעתו **מה טוב".** (מסכת כלה פרק א. "וְדָבָר" היינו דִיבּוּר)

שאלה אמיתית מהשטח: עקב מחלה מאשפחה נאלצתי לפעמים יום יום בבית החולים מאקום להתחיל את ה"נאן". אני מרגיש רע מאוד עם הפנימה שכאשר אינני מספיק להאמין.

תשובה: כל הלימוד הוא רק על מנת לעשות!
וזה לשון רשב"י "**שהלומד שלא לעשות נוח לו שלא נברא... נוח לו אילו נהפכה שילייתו על פניו ולא יצא לעולם".** (ירושלמי ברכות פרק א)

אפל הרי כשפ"י וחפרין לא הפסיקו מלימוד אפילו לקריאת שמע? (שבת יא)

זה דין מיוחד רק בקריאת שמע כמבואר שם:
"טעמיה דרשב"י זה שינון וזה שינון ואין מבטל שינון מפני שינון". (ירושלמי שם)

למה נוח לו שלא נברא?

זה לא עונש. אלא שבשביל לימוד שכזה - נוח היה לו להשאר עובר, שמלמדים אותו במעי אמו את כל התורה – **אך אינו יכול לקיים בפועל.**
(ע"פ ילקוט שמעוני איוב רמז תתקטז)

האם רשפ"י פרצמו גם עשה כך בפועל?

"מעשה ברבי שמעון בן יוחאי שהיה מבקר את החולים ומצא אדם אחד..." (אבות דרבי נתן מא)

כתבתם בשטר שאפר נקי מזה בפיסקה לפתי כנסת. האם התכוונתם גם את ח"ן הם יושפים על שטר זה?

"ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: מאי דכתיב כי אני ה' אוהב משפט שונא גזל בעולה. משל למלך בשר ודם שהיה עובר על בית המכס, אמר לעבדיו: תנו מכס למוכסים. אמרו לו: והלא כל המכס כולו שלך הוא! אמר להם: ממני ילמדו כל עוברי דרכים, ולא יבריחו עצמן מן המכס. אף הקדוש ברוך הוא אמר: אני ה' שונא גזל בעולה, ממני ילמדו בני ויבריחו עצמן מן הגזל". (סוכה ל.)

*(המדובר רק כשנחשב שטח גזול **לפי פסק הלכה!** אבל לא כל חוקי הערכאות לגיטימיים על פי התורה! **ניתן לקבל במעכת** קונטרס מיוחד מאחד מגדולי הדיינים שליט"א המבאר האם ומתי יש להתחשב בחוק.*

"לא הפנתי לאחר הרפנים כתפו לכל הציור הקדוש להתחנק בשאירת שפת, אם לנו ולאותו הפר הסוכר שחתם על היתרי עפודה בשפת רח"ל?

"ביקש הקדוש ברוך הוא להחזיר את העולם כולו לתוהו ובוהו בשביל יהויקים, נסתכל בדורו - ונתקררה דעתו. (דברי רשב"י בסנהדרין קג)

ואם להיפך כשאנחנים הוא בזיק והעם רשעים?

"בקש הקדוש ברוך הוא להחזיר את העולם כולו לתוהו ובוהו בשביל דורו של צדקיה, נסתכל בצדקיהו, ונתקררה דעתו" (רשב"י שם).

אם? הוא הים בזיק? אל לאם תפסולו חיילי נפוכפנזאר כשיבא מאערת בזקיהו???

"בצדקיה נמי כתיב ויעש הרע בעיני ה'!? - שהיה בידו למחות ולא מיחה" (רשב"י שם).

לאחות? לשבנע? להשפיע? לסייע? לגבות אחרים? - אינו בזיחה עצומה! אפילו מאצאי אני כאב לעמרי מיואש!

"רבי שמעון אומר... ואל תהי רשע בפני עצמך" (מסכת אבות פרק ב).

וראה גם העמק דבר בראשית פרק ד
"ובא המקרא ללמדנו שאע"ג שיצא קין מלפני ה', וננעל הדלת לפניו, מכל מקום שמר דרך ארץ בשארי דברים, וכדתנן "ואל תהי רשע בפני עצמך", ופירושו **שלא תחשוב שאחרי שהרביתי לפשוע שוב אהא הפקר,** ובשבת ל"א ב' אל תרשע הרבה וגו' מי שאכל שום וריחו נודף יחזור ויאכל שום)

אין לי סיכוי! אם רק הייתם יודעים את ההיסטוריה שלי...

"ואפילו רשע גמור כל ימיו ועשה תשובה באחרונה – אין מזכירים לו שוב רשעו, שנאמר: ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו". (רשב"י קידושין מ:)

פאאת נראה לכם שהאשים של חוצא כאוני משפיעים?

"אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן - מיד נגאלים".
(רשב"י בשבת קיח) ואכן המקושש שחילל שבת היה איש אחד! והנה לנו חוטא בודד שהשפיע על 600.000 ומידה טובה מרובה!

הבאנו בגליון 23 שאפילו מי **שלא** למד! **ולא** לימד! **לא** שמר! **ולא** עשה! והוא רק מחזיק ומחזק אחרים שלומדים ועושים – גם הוא בכלל "ברוך אשר **יקים** את דברי התורה הזאת **לעשות** אותם"!!! (ירושלמי סוטה ז)

אם? פאאת הציוה לאדן אחרים כל כך פאצותיה?

"תני ר"ש בן יוחאי אם ראית דור שנתרשלו ידיהם מן התורה, עמוד והתחזק בה ואתה נוטל שכר כולם, וכן מצינו באלקנה שהדריך את ישראל לעלות לרגל".
(ירושלמי סוף ברכות וילקוט שמעוני תהלים רמז תתעח)
וראה גם בקובץ תשובות למרן הגרי"ש אלישיב חלק ג קה:

"עת לעשות לד' תניא רשב"י אומר אם ראית את הבריות שנתייאשו ידיהן מן התורה עמוד והתחזק בה ואתה מקבל שכר כולם מ"ט הפרו תורתך עת לעשות לד', בזמן שיש משחית אז מי אשר לא ממלא תפקידו לא נותן יד להציל ומתרפה ממלאכתו אח הוא לבעל המשחית".

מרן הגרי"ש אלישיב מקדיש מזמנו להדריך פעילי קירוב.

"ובכן אלה אשר קיבלו עליהם לתת יד להמשך קיומה של... אלה הדואגים כל אחד בשטח שלו הרי זה בבחינת גמילות חסד של אמת, כי אין זה סחורה העובדת לסוחר, אין בה מן הפרסומת, ולא יקבלו עבור פעולתו פרסי פרהסיא אך הם בכלל ברוך אשר יקים את התורה הזאת וכל המזכה את הרבים..." (קובץ תשובות קמב).

"בוא וראה כמה חביבין מצוות על ישראל"

(דברי רשב"י לרבי אלעזר בנו כשראו זקן ובידו הדסים לכבוד שבת, ובזה נחה דעתם מהצער שהיה להם כשראו שעוזבים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה. שבת לד)

בעת הקמת העירוב השכונתי הראשון ברמב"ש ג' בקשו המתנדבים להגיע לראש העמוד כדי לקשור חוט ועדיין לא היה בידם מוט מקצועי המיוחד לכך. והנה למזלם הזדמן פתאום יהודי בעל מנוף שהציע את עזרתו ללא תמורה לכבוד שבת ואף הוסיף שישמח תמיד לעזור בכל עת שיהיה באיזור!
וכך עלה הרב קלמן גולן על המשטח המאולתר שהוחזק היטב ע"י הלחץ של זרועות המנוף וקשר את החוט הראשון של העירוב השכונתי.
דבר זה הוכיח שוב את עומק האהבה של **עמך** בית ישראל לשבת המלכה.

מדור
גדולי הדור
ע"פ הגמרא פסחים מט: שגם המתמסרים עבור מגוון צרכי רבים נקראים: **גדולי הדור**
וכלשון הגמ' שם: "לא מצא בת תלמיד חכם ישא בת גדולי הדור".

ראה זה חדש

כבר היה לעולמים

חישבתי דרכי

הרב יעקב בוצ'קובסקי

אברכים צעירים שבקרוב מאוד יזכו לישועה באכלוס ביתם בשכונת "אחיסמך" (שאלמלא העיכובים - היתה אמורה להתאכלס יחד עם רמב"ש ג') זכו לקיים מצות השבת אבידה ע"י עירנותם ומסירותם. וחסכו מעל 8.000 ₪ לכל דייר ! סכום זה היה נאלץ כל אחד לשלם כדי לקבל אספקת מים ללא חשש חילול שבת ע"י המשאבות.

מה נעשה אם בדיעבד, יחזרמן לי לחיות בחקום שקיימת משאבה חשמלית, האם אשתמש במים מבקבוקים וכדומה?

בדיעבד, אם הזדמן לכם להיות במקום שהפעלת המים היא ע"י משאבה, אפשר לפתוח את ברז האמבטיה ברציפות על דם חלש מאד וכך נאגר מים כל הזמן בכמות נאה, ללא פתיחת ברז נוספת, ומהאמבטיה אפשר לקחת מים לכל שימוש שהוא.

הקבלן הר' בצלאל יעקובסון שיחי' מספר: במקרה שלי הראשון, היה זה בבניין שאני מתגורר בו, התקינו משאבה ונודע לנו על הבעיה של שבת רק אחרי ההתקנה. בתחילה מיננו את 'ועד הבית' לנתק את המשאבות סמוך לשבת, ואכן לא נשארנו ללא מים אבל לא היה זרם טוב בקומות הגבוהות. לאחר פניות ובירורים ניתן לנו מענה לא בגרושים, אבל בזול.

כיוון שפנינו אחרי סיום הבנייה עלה לנו הפתרון – 8,000 ש"ח בסה"כ, במקום 1,000 ש"ח שהיה עולה לכל הדיירים יחד, אם היו פונים לפני בניית המשאבה.

בקבוצת הרכישה ב'אחיסמך' ב-24 בניינים חשבו על כך מראש, ואחרי פניות ודיונים עם הרוכשים, הופעל לחץ בהנהלת הקבוצה, והצגת הדברים, בפני חברת המשאבות שכבר נשכרה, נוצר שיתוף הפעולה שיצר שינוי וביצוע מראש של המשאבות שיעשו כפי שצריך. התוצאה: עלות הפתרון לכל בניין, הוא בסה"כ כמה מאות ש"ח במקום 8,000-18,000 ש"ח שהיה עולה לו היו נוכרים אחרי בניית המשאבה.

מעמד הכתרת הגרש"צ רוזנבלט לרבה של קהילת "קהילות יעקב" אחיסמך

כבר היה לעולמים 1

רבי שמעון בר יוחאי לאחר שזכה לישועה ביטא את הכרת הטוב שלו לקב"ה ע"י שדאג לפתרון של קיצור דרך עבור הכהנים בטבריא.

"אמר: הואיל ואיתרחיש ניסא - איזיל אתקין מילתא, דכתיב ויבא יעקב שלם, ואמר רב: שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו. ויחן את פני העיר אמר רב: מטבע תיקן להם, ושמואל אמר: שווקים תיקן להם, ורבי יוחנן אמר: מרחצאות תיקן להם.

אמר (רשב"י): איכא מילתא דבעי לתקוני? - אמר ליה: איכא דוכתא דאית ביה ספק טומאה, ואית להו צערא לכהנים לאקופי. אמר: איכא איניש דידע דאיתחזק הכא טהרה? אמר ליה ההוא סבא: כאן קיצץ בן זכאי תורמסי תרומה. עבד איהו נמי הכי, כל היכא דהוה קשי - טהריה, וכל היכא דהוה רפי – צייניה".

כבר היה לעולמים 2

גם יעקב אבינו כשהגיע לשכם ורצה להכיר טובה לקב"ה שנושע מעשיו ולבן עשה זאת דוקא ע"י שטרח לשפר את איכות חייהם של תושבי העיר (הגויים !) אם במטבע ואם בשווקים או מרחצאות וכדלעיל.

פרק יט - שבט לוי

סיימנו את הפרק הקודם בשאלה – במה תורמים הלומדים לעם ישראל במציאות, ברמה המעשית. אין ספק שכל לימוד תורה משפיע על הכלל באופן רוחני, אבל לכאורה על זה אין היתר ליטול תמיכה.

מכתביהם של גדולי ישראל

ובכן, מעניין לעקוב אחרי מכתביהם של רבותינו מייסדי הכוללים (הובאו בספר "עמלה של תורה"): מייסד הכולל הראשון, הג"ר יצחק אלחנן, אכן כותב שמטרת הכולל היא להקים גדולי תורה שיגדלו ויצמיחו את הדור הבא ויהיו מורי הוראות בישראל. אבל בדור שלפנינו כתבו מרן הגר"א קוטלר ומרן האבי עזרי במכתביהם, שישנה מטרה נוספת, והיא - להשריש בלב כלל ישראל את מציאות התורה ואת גודל חשיבות לימודה וקיומה. הם כותבים שההיסטוריה הוכיחה שבכל מקום שהיו לומדי תורה היהדות נשמרה, ובכל מקום שהתמעטו בו הלומדים התרופפה שמירת היהדות.

במילים אחרות: מותר ליטול תמיכה לצורך לימוד בכולל, משום שהכוללים הינם ערובה לשמירת דרגתו הרוחנית של עם ישראל.

כמדומני שהמקור הראשוני לרעיון זה אינו מכתב של גדול בישראל, אלא קדום קצת יותר: ספר עתיק יומין, ו"תורת משה" שמו.

תפקידו של שבט לוי

כאשר הקב"ה כונן את עם ישראל, הוא העמיד במרכזו שבט נבחר: שבט לוי. שבט זה אינו נוטל נחלה בארץ, אינו יוצא לצבא, ואינו משתתף בחיים הארציים שעם ישראל עסוק בהם. בכדי ששבט זה יוכל להתקיים, הוטל על הכלל לתמוך בו בתמיכות קבועות. מה הרעיון בדבר זה, מדוע כך רוצה הקב"ה?

הרעיון הוא פשוט: עם ישראל בכללותו צריך לנהל חיי עולם הזה - להתיישב בארץ, לדאוג לפרנסה, לזרוע לחרוש ולקצור, להקים צבא ולנהל מערכת מדינית לכל פרטיה ואגפיה. אבל בד בבד הוא צריך לא לשכוח את עיקר שליחותו – להביא לעולם את דבר ה', להזכיר את נוכחותו ובעלותו, וללמוד כיצד לנהל את החיים על פי רצונו.

בכדי להצליח בשני התפקידים - דרושה חלוקת עבודה. אי אפשר להעמיס על אותם אנשים גם ניהול חיים מדיניים מצליחים, וגם ללמוד את דבר ה' וללמדו, מאחר שהלימוד דורש התמסרות מוחלטת. לשם כך הוקדש שבט שלם, שבט לוי, למטרה הנעלה והמרכזית של החיים: להעמיד את דבר ה' במרכז החיים של עם ישראל. שבט זה מקבל על עצמו שני תפקידים: הראשון – "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל", כלומר: הם לומדים את התורה ומפיצים את הלכותיה. השני – "ושמרו את משמרתי". הם מעמידים את דבר ה' במרכז החיים ושומרים על כך.

והדברים מפורשים כמעט מילה במילה בספר החינוך (מצוה תנ). זה לשונו:

שהוזהרנו שלא לעזוב הלוים ולא נתרשל מהשלים להם חוקם, כלומר שלא נשהה להם מעשרותם, וכל שכן ברגלים שאנו מוזהרין עליהן ביותר כדי לשמחן במועד, ועל זה נאמר "השמר לך פן תעזוב את הלוי כל ימיך על אדמתך". משרשי המצוה, לפי שהא-ל ברוך הוא חפץ בטוב עמו ישראל אשר בחר לו לעם, ורצה לזכותם ולעשותם סגולה בעולמו עם חכם ונבון, למען יכירום כל רואיהם כי הם זרע ברך ה' אנשי אמת אנשי שם, **ובהיות רצונו יתברך ברוך הוא בזה הביא עצות מרחוק לסבב דרכים להיות עסקם בחכמה ותמיד כל היום יהיו עליה שוקדים**, וכר', ומן החוקים המחזיקים והמעמידים החכמה בתוכם היה, להיות שבט אחד כולו בהם מבלי חלק ונחלה בקרקע עות, לא יצא השדה לחרוש ולזרוע ולחפור בורות להשקות, **וכל זה להיות סיבה אליו להוציא עיתותיו על כל פנים ללמד חכמות ולהבין דרכי הא-ל הישרות, והמה יורו משפטיו לאחיהם** בכל מדינה ומדינה ובכל העיירות. ועל כן בהיות השבט הזה נבחר הוא וזרעו לעולם אל עסק החכמה והתבונה, וכל ישראל צריכין לבקש תורה מפיהם ולהסכים דעתם וללכת אחר עצתם ככל אשר יורו אותם, היה מרצונו שיספקו להם אחיהם כל מחיתם, פן תתבלע חכמתם בחסרון חוקם.

שבט לוי, השבט שמקדיש את חייו לעבודת ה' וללימוד רצונו – הוא זה שנושא באחריות לכך שעם ישראל ימלא את יעודו.

זה היה תפקידו של שבט לוי ההיסטורי, וכאשר לצערנו הרב עם ישראל יצא לגלות, והתערבבו כל הסדרים, נוצר צורך להעמיד לשבט לוי ממשיכים. **מי שמתמסר לתורתו של הקב"ה ומקדיש לה את חייו - הוא הממשיך הטבעי של שבט לוי.** הוא זה שמזכיר לכולם בעצם נוכחותו שיש תורה לישראל ושיש להם תפקיד. הוא זה שמשדר בכל הליכותיו ששמירת התורה היא מרכז החיים והיא קודמת לכל הדברים האחרים. הוא זה שמיידע את עם ישראל במה שכתוב בתורה. בהגדרה קצרה: תלמידי החכמים שבכל דור ודור – הם שבט לוי. הם האחראים על קיומו הרוחני של עם ישראל, וממילא על קיומו של העולם כולו.

והדברים מפורשים בדברי רבינו יונה (שער ג אות קמח):

הלא הדבר ידוע, כי אין העבודה מתקיימת בלתי על ידי לומדי התורה אשר יהגו בה יומם ולילה, כי הם יורו דעה ויוד עי בינה לעיתים לדעת מה יעשה ישראל, והם יעמידוה בישראל לבלתי תשכח מפי זרעם, ובמקום שאין עוסקי תורה ירבו המכשולים וישר באדם אין, על כן יכבדו עבדי השם יתברך את חכמי התורה לכבוד השם יתברך, ולהודיע כי עבודתו לבדה עיקר הנמצא.

כלומר: המציאות מוכיחה שלומדי התורה הם אלה המעמידים את התורה בעם ישראל. במקום שאין תלמידי חכמים – עם ישראל הולך ונעלם. כך הם פני הדברים לכל אורך ההיסטוריה. קהילות שלא החזיקו ישיבות ולא כיבדו את לומדי התורה – ירדו פלאים עד שהלכו ונכחדו.

אין קיום לעולם ללא עם ישראל, אין קיום לעם ישראל ללא תורה, אין קיום לתורה ללא לומדי תורה.

תמונת המצב בדורנו - ככל שהדברים היו נכונים לאורך ההיסטוריה, הינם נכונים שבעתיים בארץ ישראל כיום. עלינו להקים חייץ בינינו לבין החילונים, משום שאם חלילה נהיה חלק מחברתם –אין לנו שום סיכוי להחזיק מעמד. הטבע האנושי ימשוך אותנו להתערב בהם ולעשות כמעשיהם. גם אם נשמור איכשהו על המצוות, כל תפיסת עולמנו עלולה להתערער.

והמציאות מוכיחה שלא חסרים שומרי דת שאימצו את תפיסת העולם החילונית, לרביע ולשליש ולמחצה. הם מקיימים את המצוות, אבל זה ממש לא מרכז עולמם. שבת? כשרות? לימוד תורה? בטח, הם דברים טובים, למה לא. אבל חשוב יותר להצליח בחיים, להיות נחמד, לנהל מדינה כמו שצריך.

הנוסחה היחידה שעבדה פלאים עד עתה היתה – ליצור עולם של תורה, עולם מקיף מכל הכיוונים. מדינה בתוך מדינה. עולם פנימי זה גורם בעקיפין שכל הכלל שומר על צביון יהודי.

אברכים רציניים העמלים בתורה – מחזיקים את כל החיים היהודיים בארץ ישראל. עצם קיומם הוא תועלת ציבורית שאין למעלה ממנה. קיומו של בית המדרש האברכי המקיף את כל ההווי החרדי, הוא הערובה לקיומנו הרוחני של כל עם ישראל. ללא הגרעין הקשה של אנשי בית המדרש – לא היה כלום מחזיק מעמד. עם ישראל היה מאבד את תוכנו הפנימי ואת הסיבה לקיומו, ובשלב זה או אחר שוב היתה חלילה חוזרת על עצמה - רחמנא ליצלן - התופעה של הגלות והחורבן.

זו העשיה שבה אנחנו, האברכים, עוסקים: **אנחנו שומרי הגחלת של עם ישראל.** עם ישראל זקוק לשבט לוי, ושבט לוי כיום נמצא בהיכלי הכוללים. הוא מונה עשרות אלפי אנשים שבחרו להתקיים בדוחק על משכורות רעב, בשביל להגות בתורה הקדושה. הוא מונה עשרות אלפי נשים מסורות המלהטטות בין עשרות משימות כל יום בכדי לגדל משפחה שהולכת בדרך התורה מבלי לפגוע בתורתו של הבעל והאב. זה מה שתורמים האברכים הרציניים לכלל ישראל. למרות שברובם הם מסתגרים בארבע אמותיהם ועוסקים בתורה בינם לבין עצמם - הם קיימים ברקע, וזה משפיע. הן מבחינה רוחנית, והן מבחינה מציאותית.

וזה לשון החזו"א (קובץ אגרות ח"ג אגרת סב): **השם כולו הוא כגוף אחד, ואישים נפרדים בו** (כלומר, ההתייחסות לכל אחד ואחד מעם ישראל הינה כמו אבר מאברי הגוף: כל אחד הוא אבר בתוך הגוף השלם של כלל ישראל). וכל איש צריך למלא את תעודתו (את תפקידו היעודי בתוך המכלול השלם של הגוף). וכו'. ובסביבות בעל תורה אמיתי הדבר ניכר לעינינו השפעה מרובה על אנשים הרבה, **מה שכל השתדלות מעשית לא תשיגנה.**

כלומר: לימוד התורה משפיע על עם ישראל באופן סגולי. מציאותם של לומדי תורה דבוקים בה' בתוך עם ישראל – משפיעה על כל העם. וגם במציאות ניתן לזהות, שבסביבתו של כל בעל תורה אמיתי קיימת השפעה ברוכה.

הציבור מתבקש לעדכן במערכת לגבי מצב כל עניני הדת והחינוך בעיר. המידע יהיה נגיש לרבני העיר שליט"א מכל העדות והחוגים.

פקס: 1532-665-4494 דוא"ל: mh7277005@gmail.com